ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ Г-Н N. JÄÄSKINEN представено на 22 април 2010 година[1]

I — Въведение

1. Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на клауза 8 от Рамково споразумение [за] срочната работа, сключено на 18 март 1999 г. (наричано по-нататък „Рамковото споразумение“), което се намира в приложение към Директива 1999/70/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 година относно Рамково споразумение за срочната работа, сключено между Европейската конфедерация на профсъюзите (CES), Съюза на индустриалците в Европейската общност (UNICE) и Европейския център на предприятията с държавно участие (CEEP)[2].

2. Това запитване е отправено в рамките на съдебен спор между г-жа Sorge и нейния работодател — Poste Italiane SpA (наричано по-нататък „Poste Italiane“), по повод на една клауза в трудовия ѝ договор, в която се посочва, че договорът е сключен за определен срок и в която не фигурират нито имената на заместваните работници, нито мотивите за отсъствието им. Според националното законодателство, предхождащо транспонирането на Директива 1999/70, в подобен трудов договор тези данни трябва да се съдържат. От друга страна, в рамките на Законодателен декрет № 368 от 6 септември 2001 г.[3] (наричан по-нататък „Законодателен декрет 368/2001“), приложим ratione temporis към въпросния договор, такова задължение вече не съществува.

3. Производството по постановяване на преюдициално заключение предоставя на Съда възможността да поясни и доразвие съдебната практика, възприета от него в Решение по дело Mangold и в Решение по дело Angelidaki и др.[4] Той трябва да прецени какво е отношението между описаната по-горе промяна в националното право и понятието за „намаляване на общото ниво на закрила на работниците в областта на прилагане на Рамковото споразумение“, предвидено в клауза 8, точка 3. Запитващата юрисдикция иска също така от Съда да изясни последиците върху спора по главното производство от евентуално несъответствие на националното законодателство с Рамковото споразумение[5].

1 — Език на оригиналния текст: френски.

2 — ОВ L 175, стр. 43; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 5, стр. 129

3 — Законодателен декрет за прилагане на Директива 1999/70 (GURI бр. 235 от 9 октомври 2001 г., стр. 4).

4 — Решение от 22 ноември 2005 г. по дело Mangold (C-144/04, Recueil, стр. I-9981), както и Решение от 23 април 2009 г. по дело Angelidaki и др. (C-378/07—C-380/07, Сборник, стр. I-3071).

5 — Тази юрисдикция неотдавна сезира Съда с преюдициално запитване в рамките на съдебен спор между Poste Italiane, което също се отнася до Законодателен декрет 368/2001 и до клауза 8 от Рамковото споразумение: вж. дело Vino (висящо пред Съда C-20/10).

II — Правна уредба

A — *Право на Европейския съюз* [6]

4. Директива 1999/70 се основава на член 139, параграф 2 ЕО [7] и съгласно член 1 има за цел „да въведе в действие Рамковото споразумение [...], сключено [...] между общите междуотраслови организации (CES, UNICE и CEEP) [8], приложено по-долу".

5. От съображения 3, 6, 7, и 13—17 от посочената директива, както и от алинеи от първа до трета от преамбюла и от точки 3, 5—8 и 10 от общите положения от Рамковото споразумение, следва, че:

— изграждането на вътрешния пазар трябва да доведе до подобряване на условията на живот и труд на работниците от Европейската общност посредством сближаване на тези условия, като се запазва подобрението им, особено по отношение на форми на заетост, различни от безсрочните трудови договори, с цел да се постигне по-добър баланс между гъвкавост на работното време и сигурност за работниците,

— тези цели не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, така че се счита за уместно да се прибегне до юридически задължителна мярка на Общността, изработена в тясно сътрудничество с представителните социални партньори,

— страните по Рамковото споразумение признават, от една страна, че трудовите договори за неопределено време са и ще продължават да бъдат общата форма на трудово правоотношение, тъй като допринасят за качеството на живота на съответните работници и за подобряването на техните резултати, но, от друга страна, че срочните договори отговарят при определени обстоятелства на нуждите и на работодателите, и на работниците,

— Рамковото споразумение определя общите принципи и минималните изисквания относно срочната работа, като по-конкретно установява обща рамка за осигуряване на равно третиране на работниците на срочни трудови

6 — Тъй като спорът по главното производство се отнася до тълкуването на Законодателен декрет от 6 септември 2001 г., позоваването на разпоредбите на Договора за ЕО се прави по номерацията, действаща до влизането в сила на Договора за функционирането на Европейския съюз.

7 — Член 139, параграф 2 ЕО предвижда, че социалните партньори могат съвместно да поискат споразуменията, които са сключени на общностно равнище, да бъдат прилагани с решение на Съвета по предложение на Комисията.

8 — А именно Европейската конфедерация на профсъюзите, Съюзът на индустриалците в Европейската общност (наречен BusinessEurope от 2007 г.) и Европейският център на предприятията с държавно участие.

договори, като ги закриля срещу дискриминацията, както и за предотвратяване на злоупотребите, произтичащи от използването на последователни срочни трудови правоотношения, като препраща към държавите членки и социалните партньори за дефинирането на подробните условия за прилагане на посочените принципи и изисквания, с оглед на отчитането на реалностите на специфичните национални, секторни и сезонни ситуации,

— Съветът на Европейския съюз също смята, че подходящият инструмент за прилагането на това рамково споразумение е директива, тъй като директивата обвързва държавите членки спрямо очаквания резултат, но им предоставя правото на избор спрямо формата и методите,

— по отношение по-специално на термините, които се използват в Рамковото споразумение, но които не са специално определени в него, Директива 1999/70 остава на държавите членки грижата да ги уточнят в съответствие с националното законодателство и/или практики, при условие че спазват Рамковото споразумение, и

— според подписалите Рамковото споразумение страни използването на срочни трудови договори, основаващо се на обективни причини, съставлява начин да се предотврати злоупотребата в ущърб на работниците.

6. Клауза 1 от Рамковото споразумение определя двойната му цел, като, от една страна, засяга спазването на „принципа на недискриминация“, прогласен в клауза 4, и от друга страна, мерките за предотвратяване на злоупотребата, която произтича от използването на последователни срочни трудови договори или правоотношения, предмет на клауза 5.

7. Приложното поле на Рамковото споразумение е определено в клауза 2, както следва: „работници на срочни трудови договори“, чието значение е дадено в клауза 3, „които имат трудов договор или трудово правоотношение, определени от закон, колективен трудов договор или практика във всяка [държава членка].“

8. В клауза 8 от Рамковото споразумение, озаглавена „Разпоредби относно приложението“, се предвижда:

„1. Държавите членки и/или социалните партньори могат да поддържат или въвеждат по-благоприятни разпоредби за работниците от предвидените в настоящото споразумение.

[…]

3. Прилагането на разпоредбите на настоящото споразумение не представлява основателна причина за намаляване на общото ниво на закрила, предоставена на работниците в областта, обхваната от настоящото [споразумение].

[…]

5. Предотвратяването и решаването на спорове и жалби, породени от прилагането на настоящото споразумение, се извършва в съответствие с националното законодателство, колективните трудови договори и практиката.

[…]“

Б — *Национална правна уредба*

1. Отменена правна уредба

9. Член 1, параграфи 1—4 от Закон № 230 от 18 април 1962 г. относно срочните трудови договори[9] (наричан по-нататък „Закон 230/1962“) с неговите последващи изменения, предвижда, че:

„Трудовият договор се счита за договор за неопределено време, без да се засягат изброените по-долу изключения.

В договора може да бъде посочена дата на изтичане на неговия срок

[…]

б) когато назначаването се извършва с цел заместване на отсъстващи работници, които имат право да задържат позицията си, щом в срочния трудов договор са посочени името на заместващия работник и мотивите за заместването.

[…]

Определянето на срока няма последици, ако той не е записан в писмен акт.

Копие от писмения акт се връчва на служителя от работодателя.

[…]“

2. Действаща правна уредба

10. Член 11, параграф 1 от Законодателен декрет 368/2001 води до пълната отмяна на Закон 230/1962, считано от 24 октомври 2001 г., като се уточнява, че италианското правителство е приело този декрет въз

9 — GURI бр. 125 от 17 май 1962 г., стр. 2010.

основа на закона, с който му се делегира правомощието да приема правила, необходими за транспониране на актовете от общностното право, каквато е Директива 1999/70 [10].

11. Член 1, параграфи 1—3 от този законодателен декрет, в приложимата в конкретния случай редакция [11], гласи:

„1. Разрешено е да се определи срок на изтичането на срока на трудовия договор на наемен работник поради технически, производствени или организационни причини, или заради заместване на работници и служители.

2. Определянето на срок няма последици, ако не е отразено пряко или непряко в писмен документ, в който да се посочва някоя от причините по параграф 1.

3. Работодателят връчва на служителя копие от писмения документ в срок от пет работни дни, считано от началото на извършване на услугата. […]“

III — Спорът по главното производство и преюдициалното запитване

12. На 29 септември 2004 г. г-жа Sorge сключва с Poste Italiane срочен трудов договор, съгласно който тя е наета на работа „по заместване, което е свързано с конкретната нужда от осигуряване на заместници на служителите в отдел „Разпространение“ към централното звено на пощите на Puglia Basilicata за периода от 1 октомври 2004 г. до 15 януари 2005 г.“

13. На 18 февруари 2008 г. г-жа Sorge подава жалба срещу Poste Italiane пред Tribunale di Trani — Sezione Lavoro (Италия) (наричан по-нататък „Tribunale di Trani“) за обявяване на незаконосъобразността на съдържащата се в този договор клауза, с която се определя срок на изтичане на договора. В подкрепа на искането си тя изтъква факта, че в него не са посочени имената на заместваните работници и причината за заместването, а за назначаване по срочен договор за заместване в текста на Законодателен декрет 368/2001 все още съществувало изискването тези данни да бъдат посочвани.

14. Poste Italiane оспорва съществуването на такова задължение, като изтъква, че член 1, параграф 2, буква б) от Закон 230/1962 е отменен с член 11, параграф 1 от Законодателен декрет 368/2001, приложим ratione temporis, и не е заменен с друга разпоредба с подобно съдържание.

10 — Преамбюлът на Законодателен декрет 368/2001 посочва, че е приет в изпълнение на Закона за делегиране на правомощия № 422 от 29 декември 2000 г., и по-специално въз основа на член 1 и приложение B от него, визирани в Директива 1999/70 (GURI бр. 16 от 20 януари 2001 г., стр. 5).

11 — Спорният договор е сключен преди влизането в сила на Закон № 247 от 24 декември 2007 г. (GURI бр. 301 от 29 декември 2007 г., стр. 3), който въвежда в началото на член 1 от Законодателния декрет 368/2001 параграф, напомнящ, че „по принцип трудовият договор се сключва за неопределено време“.

15. С Определение от 9 юни 2008 г. Tribunale di Trani решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси [12]:

„1. Трябва ли клауза 8 от Рамковото споразумение, въведено в действие с Директива 1999/70/ЕО, да се тълкува в смисъл, че тя не допуска национална правна уредба (като съдържащата се в членове 1 и 11 от Законодателен декрет 368/2001), която при транспонирането на Директива 1999/70/ЕО [...] отменя член 1, алинея 2, буква б) от Закон 230/1962, съгласно който е възможно „да се предвиди срочен договор, когато целта на назначаването“ е „заместване на отсъстващи работници“, които „имат право да запазят работното си място, при условие че в срочния трудов договор“ са посочени „името на заместващия работник и причината за неговото заместване“, като го заменя с разпоредба, която вече не предвижда подобно задължение за посочване на конкретни данни?

2. При утвърдителен отговор на предходния въпрос, трябва ли националният съд да остави без приложение националната правна уредба, която е в противоречие с общностното право?“

16. От жалбоподателя и от ответника в главното производство, от италианското правителство, както и от Комисията на Европейските общности са представени и писмени, и устни становища. Нидерландското правителство внася само писмено становище.

IV — Анализ

А — *Въведение*

17. В писмените си изявления, внесени на 1 юли 2009 г. [13], жалбоподателят по главното производство подчертава, че залогът на производството е особено голям, доколкото, от една страна, има близо 15 000 неприключени дела между Poste Italiane и нейни служители, и от друга страна, съдилищата от първа и от втора степен, и върховните италиански юрисдикции вече са взели или са на път да вземат отношение по текстовете, посочени в преюдициалното запитване.

18. За да обоснове искането си, запитващата юрисдикция изтъква също така, че са взети голям брой решения по същество

12 — С определение от 21 април 2008 г. Tribunale di Trani вече повдигна въпрос относно конституционосъобразността на членове 1 и 11 от Законодателнен декрет 368/2001, по който Corte costituzionale се произнася с Решение № 214 от 8 юли 2009 г.

13 — Следва да се подчертае, че всички становища са изразени от страните след Решение по дело Angelidaki и др., посочено по-горе, за разлика от акта за преюдициално запитване.

от съдилищата, които тълкуват въпросния законодателен декрет по напълно различен начин. В съдебното заседание освен на множеството решения, приложени към писменото становище на г-жа Sorge, бе обърнато внимание и на няколко наскоро постановени в тази рамка решения от Corte suprema di cassazione и от Corte costituzionale [14]. Предоставената от запитващата юрисдикция информация и различните материали, включени в преписката от заинтересованите страни, всъщност създават чувство на обърканост по отношение на съдържанието на националното право в тази област.

19. На първо място ще припомня също някои основни принципи, от които може да се ръководи тълкуването на стандарти, приети в областта на социалната политика. От член 136 ЕО и сл. е видно, че компетентността на държавите членки в тази област е запазена и че взетите в тази рамка мерки трябва да отчитат разнообразието от национални практики, както и необходимостта от поддържане на конкурентоспособността на икономиката на Общността.

20. Член 139 ЕО има за цел да подпомогне колективното договаряне на общностно равнище и дори да допусне съществуването на самостоятелни нормотворчески правомощия на социалните партньори. Рамковото споразумение за срочните договори, прието въз основа на този текст, определя само минимални изисквания и a priori преследва противоречиви цели, които следователно изискват компромиси, а именно постигане на по-добър баланс между гъвкавост на работното време и сигурност за работниците [15], но също така и отчитане на реалностите на специфичните национални, секторни и сезонни ситуации [16].

21. При анализа на съдържанието на разпоредбите, засегнати в преюдициалното запитване, тези различни съображения не трябва да се пренебрегват. Според мен, докато при съмнение националните стандарти в областта на трудовото право със защитна функция, както и клаузите на индивидуалните трудови договори, трябва да бъдат тълкувани в полза на по-слабата страна, а именно — на работника, то разпоредбите на колективните споразумения обаче трябва да бъдат изготвяни стриктно, за да не се засегне съвместната воля на договарящите се страни [17]. В този смисъл

14 — Представителят на Poste Italiane след заседанието предостави на Съда Решение № 214, прието на 8 юли 2009 г. от Corte costituzionale, както и три решения, приети от Corte suprema di cassazione — Sezione Lavoro (Решение от 26 ноември 2009 г. и Решение от 14 януари 2010 г., № R.G.N. 22536/2008, Решение от 26 ноември 2009 г. и от 14 януари 2010 г., № R.G.N. 21956/2008 и 22465/2008, Решение от 10 декември 2009 г. и Решение от 27 януари 2010 г., № R.G.N. 20577/2006).

15 — Двете цели са комбинирани в неологизма „съчетаване на гъвкавост и сигурност“, използван по-специално в документи на Комисията като съобщението от 27 юни 2007 г., COM(2007) 359 окончателен.

16 — Вж. във връзка с това преамбюла и общите положения на Рамковото споразумение.

17 — Съществуването на европейски колективни споразумения като актове със задължителна правна сила и следователно съществуването на европейско колективно трудово право всъщност зависи от доверието, което имат социалните партньори в това, че тяхното тълкуване и прилагане ще бъде в съответствие с договорените компромиси.

ограничителните критерии за прилагане, изложени в текста на Рамковото споразумение, не могат да бъдат заобикаляни без сериозни причини.

Б — *Относно допустимостта на преюдициалните въпроси*

22. На първо място, Poste Italiane прави възражение за недопустимост и ирелевантност на въпросите, съдържащи се в акта за преюдициално запитване от 9 юни 2008 г., поради това че междувременно Съдът е отговорил на подобни въпроси в Решение по дело Angelidaki и др., постановено на 23 април 2009 г. [18], като с това е предоставил на Tribunale di Trani необходимите параметри, за да се произнесе самостоятелно.

23. Считам, че няма никакво съмнение относно допустимостта на поставените преюдициални въпроси, както отбелязва Комисията по време на съдебното заседание. Всъщност характерът на новост на един преюдициален въпрос не представлява условие за неговата допустимост. Не съществува никаква пречка национален съд отново да постави пред Съда въпрос, на който той евентуално вече е отговорил.

24. В този случай Съдът може да се произнесе с мотивирано определение на основание член 104, параграф 3, първа алинея от неговия Процедурен правилник [19]. От формулировката на текста следва ясно, че сходството на поставените в акта за преюдициално запитване въпроси с някои от тези, на които Съдът вече е отговорил в Решение по дело Angelidaki и др., посочено по-горе, не представлява само по себе си основание за недопустимост. Съдът прилага тази процесуална разпоредба точно по дела, по които отговорът на идентичен въпрос произтича от посоченото решение и той може да бъде пренесен към поставения му въпрос, в конкретния случай преди произнасянето на това решение [20].

25. Освен това съгласно постоянната съдебна практика в рамките на производството, установено с член 234 ЕО, сезираната със спора запитваща юрисдикция, която единствена познава пряко обстоятелствата, които са в основата на отнесения пред нея спор, и която трябва да поеме отговорността за решението по същество, може да прецени предвид особеностите по делото както необходимостта от решение по преюдициалното запитване, за да може да постанови своя акт, така и относимостта на поставените пред Съда въпроси. Следователно, доколкото поставените тук въпроси се отнасят до тълкуването на общностното право, Съдът е длъжен по принцип да се произнесе, но все пак с условието да провери собствената си компетентност, като направи проверка на

18 — Решение, посочено по-горе (по-конкретно точки 126 и 208—212).

19 — „Когато определен преюдициален въпрос е идентичен с въпрос, по който Съдът вече се е произнесъл, или когато отговорът на подобен въпрос се налага недвусмислено от съдебната практика, Съдът, след изслушване на генералния адвокат, може по всяко време да се произнесе с мотивирано определение, с което препраща към предходно съдебно решение или към съответната съдебна практика."

20 — Вж. Определение от 24 април 2009 г. по дело Koukou (C-519/08) и Определение от 23 ноември 2009 г. по дело Lagoudakis (C-162/08—C-164/08).

обстоятелствата, при които е сезиран от националната юрисдикция [21].

26. Изглежда, че Tribunale di Trani достатъчно добре е обосновал преюдициалното запитване, за да докаже неговата релевантност: 1) като определя фактическия контекст, в който се вписва това запитване, 2) като дава полезна информация за относимата национална правна уредба, 3) като представя доводите на страните по главното производство и неяснотата по отношение на националната съдебна практика, което го кара да изпитва съмнения във връзка с тълкуването на правото на Европейския съюз, и 4) като обяснява в каква степен е необходим отговор на двата поставени въпроса за разрешаване на спора по главното производство. Към момента на сезирането на Съда поисканото тълкуване на правото на Европейския съюз действително отговаря на обективна потребност, свързана с разрешаването на висящ пред запитващата юрисдикция спор [22].

27. С оглед на всички тези съображения според мен възраженията на ответника по главното производство няма да бъдат приети и настоящото преюдициално запитване е допустимо.

21 — Вж. по-специално Решение по дело Mangold, посочено по-горе, (точка 34 и сл.), както и Решение от 4 юли 2006 г. по дело Adeneler и др. (C-212/04, Recueil, стр. I-6057, точка 39 и сл.).

22 — Вж. Решение по дело Mangold, посочено по-горе (точка 38).

B — *Относно обхвата на клаузата, наречена „за недопускане на намаляване“*

28. В решението си запитващата юрисдикция изразява съмненията си относно съответствието на Законодателен декрет 368/2001 с Директива 1999/70 и приложеното към нея рамково споразумение. По първия въпрос тази юрисдикция по-конкретно иска да се установи дали предвидените в членове 1 и 11 разпоредби от този законодателен декрет не предизвикват забранено намаляване на общото ниво на закрила, предоставяна на работниците по смисъла на клауза 8 от посоченото рамково споразумение. С оглед на представените в конкретния случай откъслечни доводи мисля, че е необходимо първо да се определи рамката на решението, което следва да се вземе, и следователно на настоящото заключение. Приложното поле на клауза 8, точка 3 от Рамковото споразумение трябва също да бъде определено, преди да се пристъпи към тълкуване на съдържанието му.

1. Относно ограничаването на обхвата на отговора до обхвата на въпроса

29. Текстът на първия въпрос създава впечатлението, че сякаш наистина се търси тълкуването на всички разпоредби на клауза 8 от Рамковото споразумение. Все пак Tribunale di Trani освен това изрично посочва, че иска разяснение от Съда, за да може да установи дали членове 1 и 11 от

Законодателен декрет 368/2001 нарушават клаузата, която обикновено е наричана „за недопускане на намаляване“, съдържаща се в клауза 8 от Рамковото споразумение, и по-точно в точка 3 от нея.

30. Доколкото определени становища, и по-специално представеното от г-жа Sorge, съдържат съображения относно клаузи 4 и 5 от Рамковото споразумение или разпоредби от законодателния декрет [23], различни от разглежданите от Tribunale di Trani, следва да се уточни, че обхватът на сезиране на Съда се ограничава с преюдициалното запитване, а не с евентуално дадените от страните насоки.

31. Всъщност според постоянната съдебна практика Съдът не следва да разглежда доводите, представени от страните в главното производство или от страните, които са представили становища, засягащи невключени в преюдициалните въпроси проблеми [24]. Освен това да се отговори на допълнителните доводи, посочени в писменото становище на жалбоподателя по главното производство, би било несъвместимо със задължението на Съда да гарантира на правителствата на държавите членки и на заинтересованите страни възможността да представят становища съгласно член 23 от Статута на Съда, предвид обстоятелството, че по силата на последната разпоредба на заинтересованите страни се съобщават само актовете за преюдициално запитване [25].

32. Впрочем не се оспорва това, че делото по главното производство се отнася до сключването на един-единствен срочен договор, а не до договор, който е част от поредица срочни договори [26]. Щом като в клауза 5, точки 1 и 2 от Рамковото споразумение е предвидена единствено тази последна ситуация, не е необходимо да се дава тълкуване на посочената разпоредба, и по-специално на съдържащото се в нея понятие за „обективни причини“, които позволяват да се оправдае подновяването на такива договори. По същия начин в Решение по дело Mangold [27], след като констатира, че въпросният договор е първият и единствен сключен между страните трудов договор, Съдът приема, че тълкуването на клауза 5, точка 1 от Рамковото споразумение е явно ирелевантно за решаването на спора по главното производство.

23 — Г-жа Sorge споменава не само член 1, параграфи 1, 2 и 4 от Законодателен декрет 368/2001, но и член 2, параграф 1а, член 4, член 4а и член 5, параграфи 3 и 4а от този текст.

24 — В рамките на преюдициално производство само националната юрисдикция е компетентна да прецени релевантността на подобни доводи и при необходимост отново да сезира Съда, ако прецени, че за да може да постанови решението си, е необходимо да получи допълнителни инструменти за тълкуване на общностното право. Вж. по-специално Решение от 3 октомври 1985 г. по дело CBEM (311/84, Recueil, стр. 3261, точка 9 и сл.), както и Решение от 24 март 1992 г. по дело Syndesmos Melon tis Eleftheras Evangelikis Ekklisias и др. (C-381/89, Recueil, стр. I-2111, точка 18 и сл.).

25 — Вж. по-специално Решение от 20 март 1997 г. по дело Phytheron International, (C-352/95, Recueil, стр. I-1729, точка 14), както и Решение от 17 септември 1998 г. по дело Kainuun Liikenne и Pohjolan Liikenne (C-412/96, Recueil, стр. I-5141, точка 24).

26 — За това понятие вж. по-специално Решение по дело Adeneler и др., посочено по-горе, (точка 66 и сл.), както и Определение от 12 юни 2008 г. по дело Vassilakis и др. (C-364/07, точка 88 и сл.).

27 — Решение, посочено по-горе (точки 40—43).

33. Що се отнася до клауза 4 от Рамковото споразумение, на която също се позовава г-жа Sorge, и тя не е предмет на преюдициалното запитване. Все пак държа да уточня, че разпоредбите относно недопускане на дискриминация, които са с общ характер, според мен са приложими към всички срочни трудови договори, включително при първи или единствен договор от този вид.

2. Относно приложното поле на клауза 8, точка 3 от Рамковото споразумение

34. Определянето на материалния обхват на Рамковото споразумение е особено важно, тъй като клауза 8, точка 3 от него предвижда, че забраната, която тази разпоредба въвежда, засяга само „областта, обхванатата от настоящото споразумение“. Клаузи 1 и 2 от посоченото рамково споразумение дефинират съответно неговия предмет и приложно му поле. Според мен действието на тези разпоредби с общ характер очевидно се простира и върху клауза 8. С други думи, приложното поле на клаузата, наречена „за недопускане на намаляване“ съвпада с това на съдържащото я Рамково споразумение.

35. За сметка на това сферата на действие на разпоредбите със специален характер като клауза 5 от това споразумение, която се отнася специално до предотвратяването на злоупотреби, свързани с използване на последователни срочни договори, трябва да се разграничи от полето на Рамковото споразумение като цяло и от полето на клауза 8 в частност.

36. Наистина, както отбелязва Комисията, в Рамковото споразумение не се казва нищо за причините, които биха могли да оправдаят сключването на първи срочен договор, противно на задължението да се вземат мерки в тази насока, което е възложено на държавите членки от клауза 5, точка 1, буква а) от посоченото споразумение при подновяване на такива договори. Съдът действително е постановил, че Рамковото споразумение не налага на държавите членки да приемат мерки, изискващи първият по време или единственият срочен договор да бъде оправдан от обективни причини по смисъла на клауза 5, точка 1 от Рамковото споразумение, разпоредба, в чийто обхват такива договори не попадат [28].

37. Мисля обаче, че е погрешно да се заключи, подобно на Италианската република, че националните разпоредби, разглеждани от съда a quo, не се отнасят до областта, обхванатата от Рамковото споразумение, с мотивите, че задължението за оправдаване на първи и единствен срочен договор с обективни причини и естеството на тези причини са извън разглежданите в Рамковото споразумение области и че измененията, въведени със Законодателен декрет 368/2001, следователно не могат да представляват намаляване на общото ниво на закрила, забранено от клауза 8, точка 3 от това споразумение.

28 — Вж. Решение по дело Mangold, посочено по-горе (точки 41—43), както и Решение по дело Angelidaki и др., посочено по-горе (точка 90).

38. Вярно е, че положение като това на г-жа Sorge, при което се разглежда единединствен срочен договор, не се покрива от специалната разпоредба, каквато е клауза 5 от Рамковото споразумение, но може все пак да попада в приложното поле на посоченото споразумение. Следователно националните разпоредби относно началните или еднократните срочни договори не могат да се освободят от действието на клаузата, наречена „за недопускане на намаляване“, която покрива една също толкова обща област като Рамковото споразумение, единствено поради факта, че обхватът на клауза 5 е ограничен.

39. Всъщност е безспорно, че както в Решение по дело Mangold [29], така и в Решение по дело Angelidaki и др. [30], Съдът се е произнесъл по понятието за „намаляване на общото ниво на закрила“ по смисъла на клауза 8 от Рамковото споразумение във връзка с работниците, сключили първи или единствен срочен трудов договор. След като приема, че с оглед на преследваните от Рамковото споразумение цели, и по-специално на клауза 8, точка 3 от него, тази разпоредба не следва да се тълкува ограничително [31] и след като припомня неограничителния текст на клаузи 2 и 3 от посоченото споразумение [32], Съдът изрично посочва, че „клауза 8, параграф 3 от Рамковото споразумение трябва да се тълкува в смисъл, че посоченото в тази клауза „намаляване“ трябва да се разглежда по отношение на общото ниво на закрила, приложимо в съответната държава членка както за работниците, които са сключили последователни срочни трудови договори, така и за работниците, които са сключили първи или единствен срочен договор“ [33].

3. Относно тълкуването на клауза 8, точка 3 от Рамковото споразумение

40. Клауза 8, точка 3 от Рамковото споразумение обикновено е наречена „за недопускане на намаляване“. Дори да ограничава условията за упражняване на националната нормотворческа компетентност, тази клауза няма за цел да наложи абсолютна забрана на държавите членки да

29 — Решение, посочено по-горе, (точка 44 и сл.). В това дело спорът по главното производство се отнася до единединствен срочен договор (точка 20 от посоченото решение).

30 — Решение, посочено по-горе (точка 108 и сл.). В едно от трите съединени дела, а именно дело C-378/07, спорът по главното производство засяга поредица от единствени срочни договори (точка 32 от посоченото решение).

31 — Необходимо е да се уточни, че контекстът на тълкуване тук е различен от този, който анализирах в точка 21 от настоящото заключение. Ако областта, покривана от клауза 8, точка 3, не трябва да се разглежда по-стеснително от тази на Рамковото споразумение, то при прочита на клаузи 1—3 използваната в Рамковото споразумение терминология според мен не може да бъде предмет на разширително възприемане.

32 — Решение по дело Angelidaki и др., посочено по-горе (точки 111—116). Относно широкото приложно поле на Рамковото споразумение вж. също Решение от 7 септември 2006 г. по дело Marrosu и Sardino (C-53/04, Recueil, стр. I-7213, точка 40 и сл.), Решение от 7 септември 2006 г. по дело Vassallo (C-180/04, Recueil, стр. I-7251, точка 32), както и Решение от 13 септември 2007 г. по дело Del Cerro Alonso (C-307/05, Сборник, стр. I-7109, точка 24 и сл.).

33 — Решение по дело Angelidaki и др., посочено по-горе (точка 121).

намаляват общото ниво на закрила, предоставяна на работниците от вътрешното право. За сметка на това, ако предприеме такова намаляване, държавата членка трябва да понесе отговорността за този избор, а не да прикрива приетата в национален план политика, намирайки оправдание в задължения, за които твърди, че са свързани с транспониране на стандартите на правото на Европейския съюз. Би било по-правилно тази разпоредба да се определи като „клауза за прозрачност“, както предлага генералният адвокат Tizzano в дело Mangold [34], след като доказва, че изобщо не става въпрос за клауза „stand-still“.

41. Решение по дело Angelidaki и др., посочено по-горе, във връзка с Решение по дело Mangold, посочено по-горе, дава ясна информация, за да се прецени дали в конкретния случай разглежданата реформа е забранена или не по смисъла на посочената клауза.

42. От предоставената на Съда преписка е видно, че намаляването, изтъкнато от запитващата юрисдикция и посочено от жалбоподателя в главното производство, се състои в това, че Законодателен декрет 368/2001 премахва задължението, по-рано предвидено в Закон 230/1962, в срочния договор да се посочва името на заместваният работник, който е имал правото да запази длъжността си, както и причината за неговото заместване.

43. Веднага ще отбележа, че според мен подобна реформа сама по себе си представлява намаляване на нивото на закрила на работниците, сключващи срочни трудови договори. Задължението за посочване на името на заместваният работник увеличава възможностите както на работниците, така и на синдикатите да контролират дали ограничителните разпоредби, приложими към подобни договори, се спазват от работодателя. Освен това липсата на такова задължение може да позволи на работодателите, притежаващи голям брой работници и служители, да разполагат с по-голяма гъвкавост по отношение на договорите за заместване. Всъщност вече не е необходимо да съществува точно съответствие между периодите на отсъствие и тези на заместване на поименно посочени работници, а е достатъчно да има нетен баланс между броя на отсъстващите и броя на заместващите. Премахването на това ограничение може да улесни използването от такива работодатели на срочни договори за осигуряване на заместващи лица, докато иначе би трябвало да разполагат с резерв от членове на персонала, ползващ се с договори за неопределено време, за ваканции, отпуски по болест и всякакви други причини за отсъствия, които до голяма степен са предвидими.

44. Този съсредоточен върху съдбата на индивидуалните трудови договори подход обаче не е подходящ, за да се определи дали съществува нарушение на клаузата за недопускане на намаляване, съдържаща се в Рамковото споразумение. Както Съдът

34 — Точка 62 от заключение на генералния адвокат Tizzano в делото, по което е постановено Решение Mangold, посочено по-горе.

посочва [35], следва да се разгледа доколко измененията, въведени от националната правна уредба, предназначена да транспонира Директива 1999/70 и Рамковото споразумение, могат, от една страна, да се разглеждат като свързани с „прилагането“ на това споразумение, и от друга страна, да се отнасят до „общото ниво на закрила“ на работниците по смисъла на клауза 8, параграф 3 от последното.

45. Относно първия критерий Съдът уточнява, че в понятието за връзка с „прилагането“ на Рамковото споразумение попада всяка национална мярка, гарантираща възможността за постигане на преследваната от Директива 1999/70 цел, включително тези мерки, които след транспонирането в тесен смисъл допълват или изменят вече приетите национални правила [36]. В конкретния случай това първо условие според мен е възможно да е изпълнено [37], като се има предвид преамбюлът на Законодателен декрет 368/2001, който изрично препраща към Директива 1999/70, както и разпоредбите на закона, с който на италианското правителство се делегира правомощието да приема актове в тази област, които също препращат към Директивата [38]. Правната уредба обаче нямаше да може да се счита за несъвместима с клауза 8, точка 3 от Рамковото споразумение, ако съдържащото се в нея намаляване на общото ниво на закрила беше оправдано не с нуждата от прилагане на Рамковото споразумение, а с тази да се насърчи постигането на друга цел, различна от това прилагане [39].

46. В това отношение смятам за необходимо да разгранича три категории национални стандарти: Първо — тези, чийто предмет е транспониране на Директивата stricto sensu, които задължително трябва да се съобразят с нейните изисквания; второ — тези, които се вписват в рамките на транспонирането на разпоредби като тези на Рамковото споразумение, които определят само общи принципи и минимални изисквания — праг, който държавите членки могат да прекрачват; трето — тези, които нямат никаква връзка със съдържанието на Директивата или на Рамковото споразумение. Така че една и съща реформа на вътрешното право може да има тези три мисии. В хипотезата, при която сравнението между правен режим, предхождащ транспонирането, и правен режим, който е резултат от такова транспониране, дава цялостен отрицателен резултат, тази равносметка може да характеризира намаляване от общ характер по смисъла на клауза 8, точка 3 от Рамковото споразумение. Ако обаче посочената клауза е замислена като налагаща задължение за прозрачност, би било възможно да се изисква от дадена държава членка ясно да изрази намерението си дали иска да приложи рамковото споразумение, или да постигне друга цел, когато въвежда определени изменения.

47. Нито една от заинтересованите страни не предоставя доказателства за това.

35 — Решение по дело Angelidaki и др., посочено по-горе (точка 130).

36 — Решение по дело Mangold, посочено по-горе (точка 51).

37 — Наистина Италианската република поддържа, че членове 1 и 11 от този законодателен декрет не попадат в обхвата на покриваната от Рамковото споразумение област, но не намирам за убедителни представените в това отношение доводи поради изложените по-горе причини.

38 — Вж. бележка под линия 10 от настоящото заключение.

39 — Решение по дело Angelidaki и др., посочено по-горе (точка 133).

Във всеки случай в рамките на системата за съдебно сътрудничество, установена от член 234 ЕО, единствено компетентните национални юрисдикции могат да тълкуват вътрешното право [40]. Според сезираната със спора по главното производство юрисдикция *„изменението в посока намаляване* [на общото равнище на закрила] на причината за заместването се оказва тясно свързано със спазването на задължението за адаптиране на италианския правен ред към разглежданата директива [41]“.

48. От състоянието на включените в преписката на Съда материали не би могла да се изключи връзката на обстоятелството, че Законодателен декрет 368/2001 вече не предвижда задължението за посочване на името на заместваният работник и причината за заместването, с прилагането на Рамковото споразумение, но също така е възможно тази реформа да е довела съвсем друга цел, различна от това прилагане. Не Съдът, а националната юрисдикция трябва да установи причините, от които се е ръководило приемането на въпросната национална разпоредба [42].

49. Що се отнася, на второ място, до условието, поставено от Решение по дело Angelidaki и др., според което намаляването трябва да се отнася до „общото ниво на закрила“ на работниците на срочни трудови договори, то означава, че в обхвата на клауза 8, параграф 3 от Рамковото споразумение може да попадне само намаляване на общото ниво на закрила, което е от естество да засегне цялостната национална правна уредба относно срочните трудови договори [43].

50. В това отношение следва да се измери степента на въздействие на спорните изменения върху нивото на закрила на наетите на срочни договори работници от гледна точка на това, което е съществувало преди във вътрешното право.

51. Изглежда, че промените, въведени с член 1 от Законодателен декрет 368/2001 по отношение на по-ранното национално право, не засягат всички работници, сключили срочен трудов договор, а само тези, които са наети с цел да заместят отсъстващи работници, имащи правото да запазят длъжността си, тъй като само тази категория е посочена в член 1, параграф 2, буква б) от Закон 230/1962, на който се позовава актът за преюдициално запитване.

52. Съгласно практиката на Съда [44], доколкото работниците, наети по заместване, не представляват значителна част от работниците на срочни трудови договори в съответната държава членка, като проверката за това се извършва от запитващата юрисдикция, намаляването на закрилата, от която се ползват такава ограничена категория работници, само по себе си не може да засегне цялостно нивото на

40 — Вж. по-специално Определение по дело Vassilakis и др., посочено по-горе, (точка 134), както и Решение по дело Marrosu и Sardino, посочено по-горе, (точка 54), и Решение от 7 май 2009 г. по дело Rijkeboer (C-553/07, Сборник, точка 30).

41 — Точка III от преюдициалното запитване с уточнението, че латинският израз „reformatio in peius“ е в курсив в оригиналния текст.

42 — Вж. в този смисъл Решение по дело Angelidaki и др., посочено по-горе (точка 138).

43 — Решение по дело Angelidaki и др., посочено по-горе (точка 140).

44 — Решение по дело Angelidaki и др., посочено по-горе (точка 142).

закрила, приложимо във вътрешния правов ред за работници, обвързани по срочен трудов договор.

53. Освен това отбелязвам, че с новия текст се запазва, от една страна, изискването да се посочва причината за прибягване към срочен договор, като се упоменават конкретни технически, производствени или организационни причини, или такива, възникнали от необходимостта от заместване на работници и служители, и от друга страна, свързаната с това изискване санкция, а именно нищожността на договора. С оглед на материалите, включени в преписката, е необходимо да се разгледа въпросът дали, както поддържа Poste Italiane, въведените изменения биха могли да бъдат компенсирани с други гаранции дотолкова, че нивото на закрила, предлагано от настоящия режим, може да бъде сравнимо и дори по-високо от предишното, както в общ, така и в по-конкретен план, а именно от гледна точка на причините за сключване на срочен договор.

54. Както е постановил Съдът, следва да се установи, че измененията, внесени от национална правна уредба, изглежда не съставляват „намаляване“ на общото ниво на закрила на работниците, щом като те могат да бъдат компенсирани с приемането на мерки за предотвратяване на злоупотребата с използването на последователни срочни трудови договори [45] и ще добавя към това число мерки, насочени към недопускане на дискриминация, упражнявана срещу работници, сключили срочни трудови договори.

45 — Вж. Решение по дело Angelidaki и др., посочено по-горе (точка 146).

55. При горепосочените условия забраната за намаляване на общото ниво на закрила, предоставена на работниците, не представлява пречка отделен работник или категория работници да се окаже в по-неблагоприятна ситуация след транспонирането на Рамковото споразумение.

56. Във всички случаи преценката дали е налице намаляване на общото ниво на закрила на работниците, забранено от клауза 8 от Рамковото споразумение, и по-специално оценката на конкретното въздействие на изменението на разглежданото вътрешно законодателство, е задължение на запитващата юрисдикция, която единствена разполага с достатъчно познания за развитието на режима, приложим към срочните договори в националното право.

57. В крайна сметка ми се струва, че измененията, внесени от национална правна уредба, която като разглежданата в главното производство е предназначена да транспонира Директива 1999/70 и Рамковото споразумение, не съставляват намаляване на общото ниво на закрила на работниците, сключили срочни договори, по смисъла на клауза 8, точка 3 от Рамковото споразумение, доколкото, което запитващата юрисдикция трябва да провери, те се отнасят до ограничена категория работници, сключили срочен трудов договор

или могат да бъдат компенсирани чрез приемането на други мерки за закрила на работниците, сключили такива договори.

Г — *Относно последиците, които произтичат от тълкуването на клаузата, наречена „за недопускане на намаляване на общото ниво на закрила“*

58. С втория въпрос запитващата юрисдикция иска да установи дали по силата на общностното право от нея се изисква да остави без приложение национална правна уредба като разглежданата в главното производство, която не съответства на това право. По същество тя иска да разбере дали, при условие че членове 1 и 11 от Законодателен декрет 368/2001 са несъвместими с клауза 8, точка 3 от Рамковото споразумение, тя трябва да прилага вместо тези разпоредби и на тяхно място разпоредбите, които са били в сила преди приемането на този текст, а именно член 1, параграф 2, буква б) от Закон 230/1962.

59. Следва да се констатира, че Съдът вече е дал отговор на подобен въпрос в Решение по дело Angelidaki и др., посочено по-горе, и че други полезни елементи, които позволяват да се отговори на този въпрос, произтичат от Решение по дело Adeneler и др. и Решение по дело Impact, както и от Определение по дело Vassilakis и др. [46], както това е отбелязано в едновременно постановеното определение по дело Koukou [47].

60. Съдът най-напред напомня, че е допустимо неговата постоянна практика относно вертикалното непосредствено действие на директивите [48] да се приложи по отношение на споразумения, които подобно на Рамковото споразумение относно срочните договори са плод на диалог, проведен между социалните партньори на общностно равнище, и се прилагат чрез директива на Съвета, като представляват неразделна част от нея на основание член 139, параграфи 1 и 2 ЕО [49].

61. По-нататък постановява, че предвид предмета на клауза 8, точка 3 от Рамковото споразумение и ограничения ѝ обхват, и предвид нейната редакция, частноправните субекти не биха могли да открият в прогласената в разпоредбата забрана никакво ясно, точно и безусловно право [50].

46 — Решение по дело Adeneler и др., посочено по-горе (точки 108—124), както и Решение от 15 април 2008 г. по дело Impact (C-268/06, Сборник, стр. I-2483, точки 69—80), Определение по дело Vassilakis и др., посочено по-горе (точки 56—72).

47 — Определение, посочено по-горе (точка 125 и сл.).

48 — Вж. Решение по дело Angelidaki и др., посочено по-горе (точка 193 и сл., както и цитираната съдебна практика).

49 — Вж. Решение по дело Impact, посочено по-горе (точка 58), което изключва непосредственото действие на клауза 5, точка 1 от посоченото Рамково споразумение, но признава такова действие на клауза 4, точка 1.

50 — Вж. Решение по дело Angelidaki и др., посочено по-горе (точки 208—211). Генералният адвокат Kokott също заключава, че клауза 8, точка 3 от Рамковото споразумение не се прилага пряко заради „използването на неясен правен изказ“ и най вече поради това, че „тази разпоредба изобщо не цели да предостави на частноправния субект право да търси закрила на своите интереси пред съд“ (точки 125—127 от заключението, представено по това дело).

62. Както вече отбелязах, едно намаляване на нивото на закрила, евентуално почувствано от даден работник, не води задължително до намаляване на общото ниво на закрила по смисъла на клауза 8 от Рамковото споразумение. С други думи, не е изключено положението на дадено лице да се окаже по-неблагоприятно отколкото при предишния правен режим, без новият национален стандарт да бъде несъвместим с Рамковото споразумение.

63. Въз основа на гореизложеното Съдът стига до извода, че посочената клауза не отговаря на необходимите условия, за да породи непосредствено действие [51], което в този случай би било вертикално [52], докато в настоящото дело би могло да породи хоризонтално непосредствено действие, възможност, която винаги е била отхвърляна от Съда [53].

64. Трябва да се уточни, че качеството на частен или държавен субект на Poste Italiane бе предмет на оживени разисквания от страните, без преписката да предоставя достатъчни материали, за да мога да взема категорична позиция в това отношение. Впрочем не ми се струва необходимо да се изяснява това качество, тъй като дори вертикалното непосредствено действие на клауза 8, точка 3 от Рамковото споразумение бе изрично отречено.

65. Съдът продължава, като посочва, че „[в] този контекст националните юрисдикции са длъжни да тълкуват разпоредбите на националното право във възможно най-голяма степен по начин, който дава възможност тези разпоредби да се прилагат в съответствие с [целта [54], преследвана от Рамковото споразумение]“, и по-конкретно да дават конформно тълкуване на клауза 8, точка 3 от посоченото рамково споразумение [55].

66. Конкретните последици от тази съдебна практика се анализират по различен начин от страните. Г-жа Sorge стига до извода, че запитващата юрисдикция би трябвало да замени с разпоредбите на Закон 230/1962 тези на Законодателен декрет 368/2001, разглеждани като несъвместими с Рамковото споразумение, по-специално с оглед на решения, постановени от Corte costituzionale и Corte suprema di cassazione. Като преценява, че, напротив, тези решения са в посоката на съвместимостта на разглежданите стандарти с клауза 8, точка 3 от Рамковото споразумение, становището на Poste Italiane е, че Tribunale di Trani

51 — Решение по дело Angelidaki и др., посочено по-горе (точки 208—211).

52 — Различни спорове по главното производство между работници и служители и наелите ги регионални или местни органи на властта.

53 — Според постоянната съдебна практика позоваване на директива не е възможно срещу частноправни субекти, докато това може да стане спрямо държави, независимо от това в какво качество действат — като работодател или като публичноправен орган. Вж. по-специално Решение от 26 февруари 1986 г. по дело Marshall (152/84, Recueil, стр. 723, точки 48 и 49), Решение от 14 юли 1994 г. по дело Faccini Dori (C-91/92, Recueil, стр. I-3325, точки 24 и 25), Решение от 5 октомври 2004 г. по дело Pfeiffer и др. (C-397/01—C-403/01, Recueil, стр. I-8835, точка 109), Решение от 19 април 2007 г. по дело Farrell (C-356/05, Сборник, стр. I-3067, точка 40), както и Решение от 19 януари 2010 г. по дело Kücükdeveci (C-555/07, Сборник, стр. I-365, точка 46).

54 — Щом като Рамковото споразумение, което е съставна част от Директива 1999/70, има същото правно естество като нея, целта на посоченото споразумение трябва да бъде изцяло спазвана от държавите членки на основание член 249, трета алинея ЕО.

55 — Решение по дело Angelidaki и др., посочено по-горе (точки 212 и 213), както и точки 122—128 от заключението на генералния адвокат Kokott по това дело.

в никакъв случай не може да остави без приложение посочените стандарти. Като се произнася по този въпрос само при условията на евентуалност, Италианската република посочва, че съдът a quo разполага с различни средства, за да даде на Законодателен декрет 368/2001 тълкуване, посредством което да се съобрази с търсеното от Рамковото споразумение ниво на закрила. От своя страна нидерландското правителство счита, че конформното тълкуване не би трябвало да заставя националния съд да оставя без приложение разглежданите разпоредби, тъй като това би породило непосредствено действие за клаузата за недопускане на намаляване на общото ниво на закрила, което бе отхвърлено. Комисията не изяснява позицията си по този пункт.

67. Решение по дело Angelidaki и др., посочено по-горе, дава на запитващата юрисдикция указания както за правното основание (точки 197 и 198), така и за границите на задължението за конформно тълкуване (точки 200—202), по аналогия на клауза 8, точка 3 от Рамковото споразумение. Поконкретно трябва да се припомни, че от националните юрисдикции, както от всички други органи на държавите членки, се изисква да упражнят всички свои правомощия, за да гарантират пълното действие на съответната директива и да достигнат до разрешение, което съответства на нейната цел [56]. Все пак изпълняването на тази мисия няма да накара съда a quo да надхвърли прерогативите си, и по-специално да пристъпи към тълкуване contra legem на националното законодателство, тъй като единствено законодателят притежава правомощието за неговото изменение.

68. Струва ми се необходимо да допълня, че според мен задължението за конформно тълкуване в никакъв случай не може да направи приложими национални правила, които от формална гледна точка не са действителни и релевантни както ratione materiæ, така и ratione temporis. Приложимият национален стандарт задължително трябва да се тълкува в съответствие с Директива 1999/70 и с Рамковото споразумение, както и с правото на Европейския съюз като цяло. Докато предимството на правото на Европейския съюз може да доведе до това да се остави без приложение един национален стандарт, то това право не може да превърне във формално действителен или приложим in casu в правния ред на дадена държава членка един стандарт, произтичащ от него. Наблягам на обстоятелството, че правото на Европейския съюз не може да „възкреси от мъртвите“ вътрешна разпоредба, която вече не е в сила, и която при липсата на специални разпоредби за тази цел не е приложима ratione temporis към спор, какъвто е случаят на отменените разпоредби на Закон 230/1962.

69. Следва да уточня, че трябва да се прави разлика между така формулираното изискване и изискването, дължащо се на факта, че задължението за конформно тълкуване трябва да се отнася до всички релевантни разпоредби на вътрешното право, както предхождащи, така и последващи

56 — Неотдавна в Решение по дело Kücükdeveci, посочено по-горе, тези принципи бяха припомнени (вж. точка 48).

разглежданата директива [57]. Освен това ще припомня, че, както Съдът е постановил, ако чрез прилагане на признатите от него методи на тълкуване националното законодателство позволява при определени обстоятелства една разпоредба от вътрешния правен ред да се тълкува по такъв начин, че да бъде избегнат конфликт с друга норма на вътрешното право или за тази цел да се намали обхватът на тази разпоредба, като тя бъде прилагана само доколкото е съвместима с другата норма, юрисдикцията е длъжна да използва същите методи, за да се постигне преследваният с разглежданата директива резултат [58].

70. Следва също така да се подчертае, че възприеманото по този начин задължение за конформно тълкуване не допуска de facto вертикалното и дори хоризонталното непосредствено действие на клауза 8, точка 3 от Рамковото споразумение, както се опасява нидерландското правителство. Считам, че не трябва да се смесва, от една страна, непосредственото действие, което разпоредба от този тип може да породи по отношение на частноправните субекти, и от друга страна, въздействието, което тя оказва както върху законодателните, така и върху правораздавателните дейности [59] на държавите членки.

71. Следователно отговорът на втория преюдициален въпрос, от една страна, е, че частноправните субекти не могат да претендират за непосредствено прилагане на клауза 8, точка 3 от Рамковото споразумение, за да постигнат оставянето без приложение на разпоредбите на член 1 от Законодателен декрет 368/2001 в замяна на отменените разпоредби на член 1, параграф 2, буква б) от Закон 230/1962, но, от друга страна, при условие че разглежданите разпоредби бъдат обявени от запитващата юрисдикция за несъвместими с правото на Европейския съюз, последната е длъжна да даде тълкуване на приложимите вътрешноправни разпоредби, което да позволи едновременното спазване на текста и на целта на посочената клауза, доколкото е възможно и без да се превишава компетентността на посочената юрисдикция.

57 — Вж. Решение по дело Angelidaki и др., посочено по-горе (точка 197). Смятам, че това съображение е приложимо само за разпоредбите с действителна нормативна стойност във вътрешния правен ред, но не и за отменените разпоредби, които вече съществуват само фактически, като елемент от историята на националното законодателство.

58 — Вж. Решение по дело Pfeiffer и др., посочено по-горе (точка 116).

59 — Във връзка с това подчертавам факта, че рамково споразумение може да бъде предмет на спор, който засяга не само частноправни субекти, но и социални партньори на отраслово и дори на национално равнище, и че принципът за тълкуване на законодателните разпоредби и на колективните споразумения в съответствие с клауза 8, точка 3 от посоченото рамково споразумение ми изглежда уместен в по-голяма степен на това равнище, отколкото при преценяване на действителността на клаузите на индивидуалните трудови договори.

V – Заключение

72. С оглед на гореизложените съображения предлагам на Съда да отговори на преюдициалните въпроси, поставени от Tribunale di Trani (Италия), по следния начин:

„1. Клауза 8, точка 3 от Рамковото споразумение за срочната работа, сключено на 18 март 1999 г., следва да се тълкува в смисъл, че допуска национална правна уредба като посочената в членове 1 и 11 от Законодателен декрет № 368 от 6 септември 2001 г., която, за разлика от предходна вътрешноправна норма като член 1, параграф 2, буква б) от Закон № 230 от 18 април 1962 г. относно срочните трудови договори, вече не предвижда задължение за работодателя да уточнява в срочни договори с предмет заместване на отсъстващи работници, които имат право да запазят работното си място, името на заместващия работник и причината за неговото заместване, щом като такива изменения, като проверката за това се извършва от запитващата юрисдикция, се отнасят до ограничена категория работници, сключили срочен трудов договор или могат да бъдат компенсирани с приемането на други мерки за закрила на работниците, сключили срочен договор.

2. Клауза 8, точка 3 от Рамковото споразумение за срочната работа, сключено на 18 март 1999 г., не отговаря на необходимите условия, за да породи непосредствено действие. При условие че едно изменение в националната правна уредба като въведеното с член 1 от Законодателен декрет № 368 от 6 септември 2001 г. се окаже несъвместимо с посочената клауза, запитващата юрисдикция не трябва да оставя без приложение релевантните вътрешноправни разпоредби, а следва да тълкува тези разпоредби във възможно най-голяма степен в съответствие с правото на Европейския съюз, и по-конкретно в съответствие с целите на Рамковото споразумение за срочната работа.“